

Enligt sändlista

Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Åraslövs mosse i Hässleholms kommun

(2 bilagor)

Förslag till skötselplan för naturreservatet Åraslövs mosse i Hässleholms kommun föreligger. Naturreservatet bildades den 20 juni 2001.

Förslaget har remissbehandlats

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen skötselplan daterad den 20 juni 2001 för naturreservatet Åraslövs mosse (Bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Bilaga 2)

I den slutliga handläggningen av detta ärende deltog Ann-Christine Vösu, beslutande, och Christer Persson, föredragande.

Ann-Christine Vösu

Christer Persson

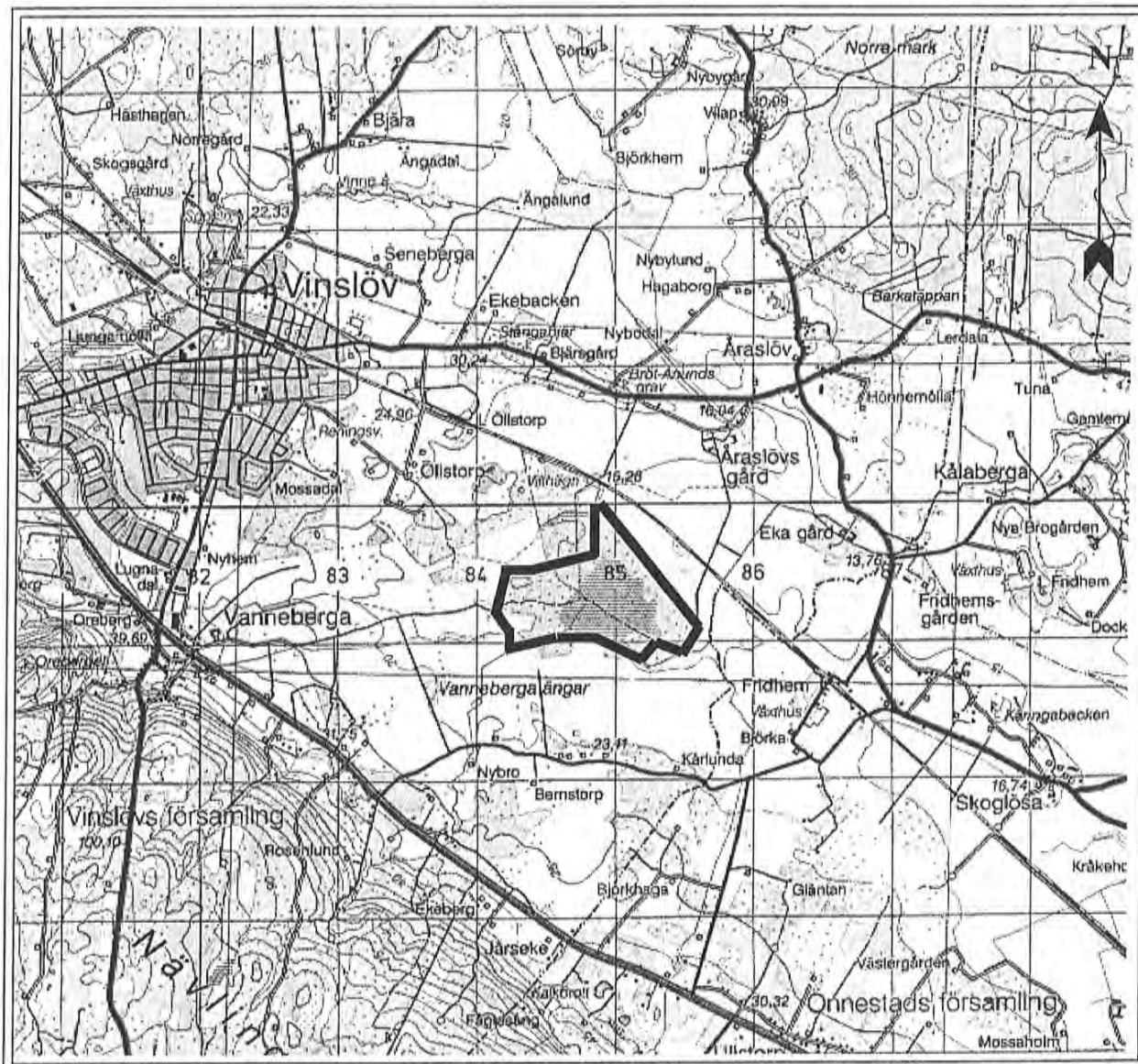
Bilagor:

1. Skötselplan för naturreservatet Åraslövs mosse, Hässleholms kommun
2. Hur man överklagar

SKÖTSELPLAN FÖR ÅRASLÖVS MOSSE

HÄSSLEHOLMS KOMMUN
SKÅNE LÄN

Förvaltare: Länsstyrelsen

Planen fastställd 2001-06-20 av Länsstyrelsen i Skåne län

Naturreservatet
Åraslövs mosse

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Syftet med reservatet -----	4
2 Beskrivning av området -----	4
2.1 Administrativa data -----	4
2.2 Historisk och nuvarande markanvändning -----	5
2.3 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden -----	5
2.3.1 Geovetenskapliga, biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden ----	5
2.3.2 Intressen för allmänheten -----	6
3 Översikt över planerad markanvändning och skötsel -----	6
3.1 Övergripande mål -----	6
3.2 Generella riktlinjer och åtgärder -----	6
3.3 Kvalitetsmål -----	6
3.3.1 Skogsmark -----	6
3.3.2 Jordbruksmark -----	7
3.3.3 Övrig mark -----	7
3.4 Flora- och faunavård -----	7
3.5 Jakt -----	7
3.6 Övervakning av naturvärden -----	7
4 Mål och föreskrifter för planeringsområden -----	8
4.1 Hävd av jordbruksmark -----	9
4.2 Hävd av skogsmark -----	10
4.3 Hävd av övrig mark -----	13
5 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder -----	13
6 Anordningar för rekreation och friluftsliv -----	14
6.1 Övergripande mål -----	14
6.2 Riktlinjer och åtgärder -----	14
6.2.1 Tillgänglighet -----	14
6.2.2 Anordningar för friluftslivet -----	14
6.2.3 Information -----	14
6.2.4 Utmärkning av naturreservatets gräns -----	15
7 Uppföljning, utvärdering och övervakning av naturvärden -----	15
8 Revidering av skötselplanen -----	16
9 Finansiering av förvaltningen -----	16
9.1 Ekonomisk utredning -----	16
9.2 Finansiering av förvaltningen -----	16

BILAGOR

- A. Ekonomisk karta, skala 1:10 000
- B. Markanvändningskarta, skala 1:10 000
- C. Skötselplanekarta, skala 1:10 000

1 SYFTET MED RESERVATET

Syftet med reservatet är att bidra till att uppnå regionala och nationella miljömål genom att utveckla och långsiktigt bevara ett område dominerat av sumpskogar med inslag av öppna slätterängar, vasskärr och på torrare partier ädellövskog. Reservatet ska innehålla biotoper som utgör en god livsmiljö för en mängd olika fridlysta, hotade eller sällsynta djur- och växtarter. Syftet är också att bevara ett område av stor betydelse för allmänhetens friluftsliv.

2 BESKRIVNING AV OMRÅDET

2.1 Administrativa data

Områdets namn	Åraslövs mosse
Objektnummer	
Skyddsform	Naturresevat
Beslutsdatum	2001-0x-xx
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Skåne län
Internationella åtaganden	Föreslaget SCI-område av regeringen i enlighet med Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (habitatdirektivet)
Län	Skåne län
Kommun	Hässleholm
Församling/socken	Vinslöv
Vegetationszon	Nemorala zonen (sydsvenska lövskogsregionen)
Naturgeografisk region	7, Skånes sediment. och horstområden
Läge	Ca 3 km SO Vinslövs järnvägsstation
Kartblad	Topografisk karta: Kristianstad 3DSO Ekonomisk karta: 3D3g Vanneberga (033 36) och 3D3h Önnestad (033 37)
Gränser	Området är markerat med svart punktstreckad linje på bifogad karta, Karta 1 Översiktskarta
Dikningsföretag	Nej
Arealer	Totalt 62,3 ha, varav 62,3 ha land Lövsumpskog 47,0 ha Ädelövskog 10,0 ha Slätterkärr 5,0 ha Parkering 0,3 ha
EU-prioriterade naturtyper och arter	Skogbevuxen myr (91D0)
Planförfattare	Christer Persson

2.2 Historisk och nuvarande markanvändning

År 1766 beskrevs en mosse i utmarken till Åraslövs by som motsvarar nuvarande Åraslövs mosse. Den kallades Store mosse och ingick genom dess förgreningar till andra mossar i ett större våtmarksområde. Mossens norra del utgjordes av hårdvallsäng och beskrevs som "tufvig och skoglös". Hårdvallsängarna och mossen hävdades sannolikt genom slåtter. Särskilt värdefulla var översvåmningsmarkerna omkring det södra gränsdiket, som vid denna tidpunkt, hade ett meandrande förlopp. I anslutning till hårdvallsängarna närmast mossen och vidare norr ut mot Åraslövs by förekom gåsbete. Med undantag av ekarna i vången, som användes för byggnadsändamål, togs björk och hasselbuskar i vångarna till bränsle (Campbell 1928). Snart förelåg en brist på ved och istället användes torv som bränsle. Vid enskiftet 1804–1805 i Åraslövs by beskrevs mossen som torfvaktig. Sannolikt hade torvbrytning i mindre skala kommit igång. Det är oklart om slåtter förekom på mossen, men den var sannolikt fortfarande i bruk på hårdvallsängarna. I den norra delen var dock hårdvallsängen skogbevuxen.

Hårdvallsängarna, som tidigare varit skoglösa, var enligt lagaskifteskartan från år 1840 med några undantag till stora delar bevuxna med al. Torvbrytningen dominerade markanvändningen och medförde att slåttern av mossen och hårdvallsängarna minskade i omfattning. Vissa delar av ängarna i den östra delen omvandlades till torvtäkt men då kvaliteten var sämre lät man övergivna områden löpa i skog. Av en ägobeskrivning och taxeringlängd över torvmossen från år 1842 framgår det att den bästa torvkvaliteten fanns i den centrala delen. Torvgravarna kunde här nå ett djup av 3 alnar och löpte i långa stråk tvärs igenom mossen. Den skiftande torvkvaliteten och ägostrukturen medförde att mossen fick ett mosaikartat utseende. Torvgravar av olika djup avlöstes av tuviga sankängar och albevuxna hårdvallsängar. Slätterhävdade marker var till sin omfattning ringa och återfanns i den norra delen.

Omfattande dräneringsverksamhet under 1800-talets senare hälft medförde att mossar som tidigare stått i förbindelse med Store mosse omvandlades till åker, eller betesmark. Den meandrande ån i söder rätades för att få bättre dränering av omgivande mark av åker. Skiften som tidigare varit ängsmark omfördes antingen till åker- och betesmark eller planterades med gran. Torvtäkt förekom alltjämt i mindre omfattning i de centrala delarna och upphörde först någon gång på 1940-talet. Därefter har området successivt fått växa igen.

2.3 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden

2.3.1 Geovetenskapliga, biologiska och kulturhistoriska bevarandevärden

Geologi

Åraslövs mosse är ett kärr- och våtmarksområde, beläget på kritberggrund på Kristianstadsslätten öster om Vinslöv. Omgivningen är, med undantag av Nävlingeåsen (159 meter över havet) i sydväst, tämligen flack. Mossen ligger på en höjd av ca 15 meter över havet och omgivande mark på mellan 10 - 25 meter över havet. Torvmarken omges av sandig-moig morän och postglacial lera. Jordtäcket är kalkrikt och ger en näringsrik, basisk till neutral jordmån. I reservatets centrala delar finns ett torvlager utbildat av varierande mäktighet (60 - 120 cm). Lövkärrtorv dominerar med omväxlande starr- och vitmossetorv, vilande på ett lager av lera.

Flora och fauna

De vegetationstyper som karaktäriserar området präglas delvis av hur marken användes förr. På slåtter- och betesmark växer al- och björkskog medan torvgravarna, som givit förutsättningar för rikkärrsvegetation att vandra in, koloniserar av videsnår och björk. Den västra delen som under 1700-talet och 1800-talet bestod av öppna, slåtterbetonade ängsbackar och betesmarker har genom den uteblivna hävden utvecklats till ängslövsskog. Strax öster härom förekom bete så sent som för ca 25 år sedan men betesmarken är idag omförd till åkermark.

I reservatet finns ett av de största extremrikkärren i länet. Mossen är en mycket värdefull exkursionslokal för botanister genom sin utomordentligt rika orkidéflora. Området domineras idag av sumpartad björk- och alskog med inslag av ädellövskog och dungar av barrskog eller barrskogshyggen på torrare partier. Älg, rådjur och vildsvin uppehåller sig ibland i reservatet. I fågelfaunan finns många arter, bland annat morkulla, olika uggle- och hackspettarter, gårdsmyg, näktergal, gulsångare, grönsångare och trädpiplärka. Området hyser flera hotade eller sällsynta fjärilsarter. I reservatet finns goda förutsättningar för en välutvecklad insektsfauna.

2.3.2 Intressen för allmänheten

Åraslövs mosse är ett område av betydelse för allmänhetens friluftsliv och utnyttjas i första hand som strövområde.

3 ÖVERSIKT ÖVER PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL

3.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med skötseln av Åraslövs mosse skall vara att utveckla och långsiktigt bevara en gynnsam bevarandestatus i ett område dominerat av sumpskogar med inslag av öppna slätterängar, vasskärr och på torrare partier ädellövskog. Reservatet ska innehålla biotoper som utgör en god livsmiljö för en mängd fridlysta, hotade eller sällsynta djur- och växtarter.

3.2 Generella riktlinjer och åtgärder

Skogsområdena inom fastigheten skall tillåtas att utvecklas fritt mot ett naturskogsliknande tillstånd. De öppna ytorna i områdets centrala del samt vissa ytor på vilka det tidigare har bedrivits slätterbruk skall hållas öppna genom röjning och regelbundet återkommande slätter. Torv får avlägsnas i syfte att öka tillgången på vatten i området. Området skall vara lättillgängligt för allmänheten. Det befintliga stigsystemet och parkeringsplatsen skall hållas i gott skick genom årligt underhåll.

3.3 Kvalitetsmål

3.3.1 Skogsmark, (totalt ca 57,0 ha)

Målet är att säkerställa en långsiktig tillgång till ett naturskogsliknande lövsumpskogsområde med inslag av ädellövskog på torrare partier. Värdena består i livskraftiga populationer av arter som är beroende av brynvegetation samt sumpskogsbiotoper med rikligt innehåll av vatten samt död eller döende ved. Exempel på arter som skall ha goda förutsättningar att utvecklas i området är strecktecknat aftonfly (*Acronicta strigosa*), lindmalmätare (*Eupithecia egenaria*), mellanhäxört, smörboll, grönvit nattviol, Sankt Pers nycklar, skogsknipprot och tvåblad.

Riktlinjer och åtgärder

Långsiktig tillgång till naturskogsliknande sumpskog med inslag av ädellövskog skall säkerställas genom att områdena lämnas att utvecklas fritt samt att vatten inte avleds från området. Enstaka träd får avverkas i syfte att skapa brynvegetation och solbelysta, äldre stammar med optimala biotoper för hotade eller sällsynta arter. Viss gallring tillåts för att hålla stigarna öppna. Lind får ej avverkas. Delar av skogsmarken skall omföras till slätterkärr. Områdets flora och fauna detaljinventeras med särskild vikt på svampar, mossor, lavar, fjärilar och vedlevande insekter.

3.3.2 Jordbruksmark, (totalt ca 5,0 ha)

Målet är att utveckla och långsiktigt bevara slätter- och vasskärr med biotoper för hotade eller sällsynta växt- och djurarter. Värdena består i livskraftiga populationer av arter som är beroende av öppna slätterängar och kärr. Exempel på arter som skall ha goda förutsättningar att utvecklas i området är brun gräsfjäril (*Coenonympha hero*), snedstreckat mottfly (*Schrankia costaestrigalis*), tvärstreckat mottfly, (*Schrankia taenialis*), blodnycklar, flugblomster, jungfru Marie nycklar, kärrknipprot, majnycklar, rosmarinvide, skogsnycklar, smörbollar, vaxnycklar och ängsnycklar.

Riktlinjer och åtgärder:

Slätterkärren skall hållas öppna genom regelbunden slätter. Vasspartier och brynvegetation i övergången mellan skog och kärr skall sparas av hänsyn till reservatets fjärilsfauna. Vasskärren skall hållas öppna genom regelbundna röjningar. Torv får avlägsnas om vattentillgången minskar i området. Områdets flora och fauna detaljinventeras med särskild vikt på kärlväxter och fjärilar.

3.3.3 Övrig mark, (totalt ca 0,3 ha)

Målet är att skapa möjligheter för allmänheten att lätt kunna nå och ta sig fram i reservatet.

Riktlinjer och åtgärder

Parkeringsplats och stigar ses över och underhålls årligen. En markerad stig som leder besökare runt i området anläggs.

3.4 Flora- och faunavård

Reservatet skall skötas på ett sådant sätt att goda biotoper för områdets fauna och flora bibehålls eller utvecklas.

Riktlinjer och åtgärder

Större delen av reservatet skall därför lämnas att utvecklas fritt. Områdets slätterkärr skall hållas öppna genom regelbunden slätter. Vasspartier och brynvegetation i övergången mellan skog och kärr skall bibehållas genom försiktig röjning. Enstaka träd får avverkas i syfte att skapa solbelysta stammar. Lind får ej avverkas. Torv får avlägsnas om vattentillgången minskar i området.

3.5 Jakt

Jakträtt för högvilt har upplåtits av Naturvårdsverket den 3 september 1984.

Riktlinjer och åtgärder

Jakt efter älg får endast bedrivas under förutsättning att fastigheten ingår i ett licensområde. I samband med jakt skall största möjliga hänsyn tagas till det rörliga friluftslivet.

3.6 Övervakning av naturvärden

Reservatets naturvärden skall följas upp genom regelbunden övervakning av särskilt utvalda nyckelarter och biotoper.

Riktlinjer och åtgärder

Vegetationens utveckling kontrolleras i fasta provrutor/linjer. Särskild vikt skall läggas vid övervakning av vegetationen i områdets slätterkärr, främst orkidéer. Tidsperioden mellan övervakningstillfällena bör ej överstiga fem år. Övervakning skall också ske av svamp, mossor och vedlevande insekter samt fjärilsfaunan. Övervakning skall föregås av detaljinventeringar i syfte att klargöra vilka arter som finns i reservatet som grund för urval av nyckelarter och övervakningsmetodik.

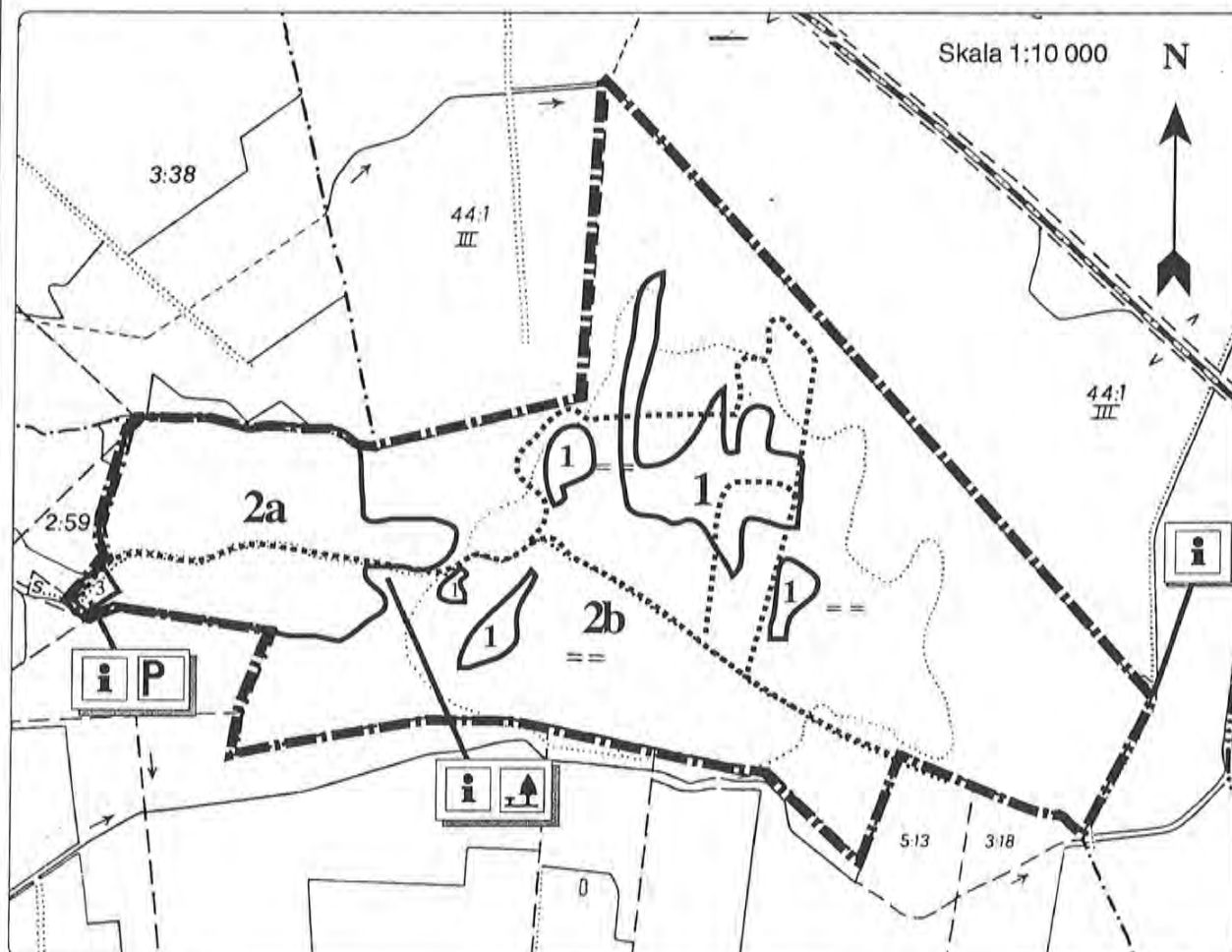

4

MÅL OCH FÖRESKRIFTER FÖR PLANERINGSOMRÅDEN

Hela naturvårdsobjektet (62,3 ha) är indelat i planeringsområden som redovisas och numreras i denna beskrivning och på planeringsområdeskartan (Bilaga D). Planeringsområdena redovisas här markanvändningsvis enligt följande:

4.1	Jordbruksmark (ca 5,0 ha):	Slåtter- och vasskärr (ca 5,0 ha)	planeringsområde 1
		6410 Fuktängar med blåttåtel eller starr	
		7230 Rikkärr	
4.2	Skogsmark (ca 57,0 ha):	Ädellövskog (ca 10,0 ha)	planeringsområde 2a
		9160 Ek-avenbokskog av buskstjärnblommatyp	
		Lövsumpskog (ca 47,0 ha)	planeringsområde 2b
		9080 * Lövsumpskog av fennoskandisk typ	
4.3	Övrig mark (ca 0,3 ha):	Parkeringsplats (ca 0,3 ha)	planeringsområde 3

4.1 Hävd av jordbruksmark

Planeringsområde 1, (ca 5,0 ha)

Beskrivning:

Mosaik av (6410) Fuktängar med blåttåtel eller starr och (7230) Rikkärr. Kärren är uppdelade på fem olika delområden. De tre kärren i nordost är belägna i ett gammalt torvtäktområde och hålls öppna genom regelbunden skottslåtter. De två kärren i sydväst är ohävdade. Fuktigheten varierar inom området. Där torvtäkt tidigare har bedrivits står marken ständigt under vatten. I anslutning till torvgravarna finns partier med kalkfuktängar. Vegetationen är mosaikartad med fattig-, rik- och extremrikkärrsvegetation. Det största kärret innehåller en mycket rik orkideflora.

Träd och buskskikt förekommer i områdets yttre delar och består huvudsakligen av glasbjörk, brakved och salix-buskage, bland annat rosmarinvide som är en lågvuxen och kalkgynnad art med östlig utbredning. I fältskiktet dominerar olika starrarter som flaskstarr, hundstarr och trindstarr tillsammans med kråklöver, vattenklöver och kärrsilja.

Det största slåtterkärret genomkorsas av en stig med spänger. De två kärren i sydväst är under igenväxning och domineras av vass. Vassområdena är i stort sett enhetliga med enstaka tallar, björkar och sälgbuskar. I fältskiktet ingår sparsamt kärrtistel, kråklöver, kärrfräken, vattenmåra, vattenklöver och kärrsilja. I bottenskiktet förekommer vitmossor.

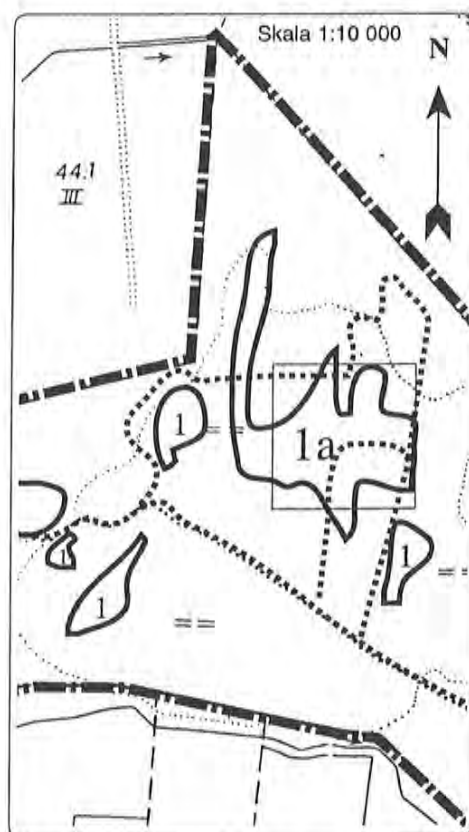
Kärrområdena utgör även viktiga biotoper för hotade eller sällsynta fjärilsarter. Exempel på arter som har rapporterats från skötselområdet är brun gräsfjäril (*Coenonympha hero*) hotkategori NT (missgynnad), snedstreckat mottfly (*Schranksia costaeistrigalis*), kovetenätfjäril (*Melitaea diamina*) hotkategori NT och tvärstreckat mottfly (*Schranksia taenialis*), hotkategori NT (missgynnad). Brun gräsfjäril är en dagfjäril som finns på några få skånska lokaler. Fjärilens larv lever på olika gräs. Vilka som är värdväxter i Sverige är oklart. Fjärilen lever i sank- och fuktängar och flyger i slutet av maj - juni. Arten sågs senast 1962. Har funnits i en sedan länge känd population och finns sannolikt kvar. Tvärstreckat mottfly är ett nattfly som lever i gles lövskog och buskmark. Larven lever på blommor av timjanarter och ljung och flyger i juli - augusti. Enstaka exemplar av arten har påträffats i området. Snedstreckat mottfly är ett nattfly som lever i ängs- och buskmarker. Larven lever på diverse örter, särskilt timjanarter. Fjärilen flyger i juli - augusti. Ett fåtal exemplar har påträffats i området.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus:

Öppna vasskärr samt välhävdade slåtterkärr som utgör en areal av 5 ha. 4 ha ska utgöras av en mosaik av (6410) Fuktängar med blåttåtel eller starr och (7230) Rikkärr. Buskskikt får maximalt förekomma på 1 % av områdets areal

Skötselmål och åtgärder:

Öppethållandet av slåtterkärren skall ske genom slåtter. Skärande redskap skall användas i den centrala delen område 1 a (markerat med en ram på kartan ovan). Slåtter ska ske vart femte år eller med kortare

intervaller. Rosmarinvide skall sparas i största möjliga utsträckning. Av hänsyn till områdets sällsynta fjärilsfauna ska vass, slån och hagtorn sparas i viss utsträckning. Slåtter får inledas tidigast under den sista veckan i september. Slaget material skall avlägsnas snarast möjligt och deponeras i den omgivande sumpskogen alternativt brännas på plats där åtgärden ej medför skada på naturvärden eller olägenhet för allmänheten.

Vasskärren hålls öppna genom regelbundna röjningar. Vid röjningarna skall uppmärksamhet riktas på att bevara optimala biotoper för kärrens fjärilsfauna. Vass, enstaka glasbjörk samt brynvegetationen i övergången mellan skog och kärr skall bibehållas.

Stigar, spänger, stigmarkeringar och vägvisningsskyltar kontrolleras årligen och underhålls vid behov.

Utplacering av fasta provytor/linjer för dokumentation av vegetationens utveckling. Vegetationens utveckling dokumenteras regelbundet inom provytorna enligt metodik som anvisas av naturvårdsförvaltaren. Områdets fjärilsfauna skall detaljinventeras. Fjärilsfaunan inventeras i vasskärren vart femte år eller vid behov.

Restaurering:

Igenväxta kärr skall öppnas upp i enlighet med skötselplanekartan. Det är av stor vikt att det finns en brynvegetation i övergången mellan kärr och skog.

4.2 Hävd av skogsmark, (totalt ca 57,0 ha)

Planeringsområde 2a, Ädellövskog (ca 10,0 ha)

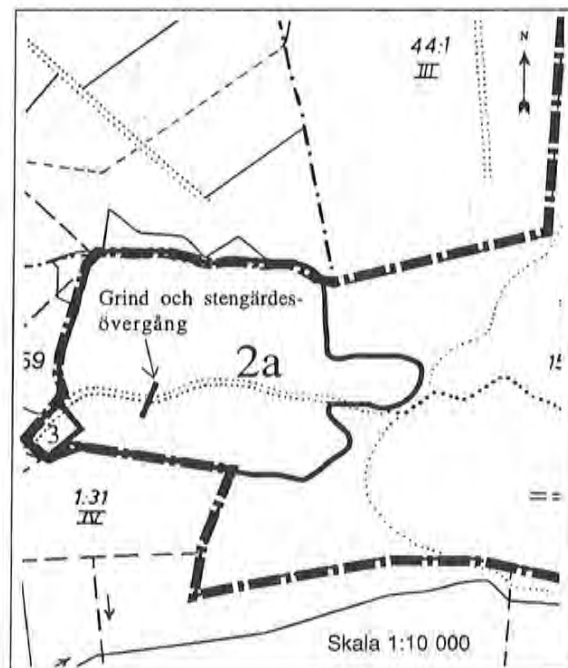
Beskrivning:

9160 Ek-avenbokskog av buskstjärnblommatyp. Medelålders ädellövskog. Marken har sannolikt varit betad tidigare men krontäckningen är nu i det närmaste total. Skogen är relativt enhetlig men en viss variation förekommer i busk- och fältskikt alltefter fuktighet, ljus och näringstillgång.

Trädskiktet domineras av avenbok och ek med inslag av lind, asp och ask. I buskskiktet dominerar hassel men också ask, brakved, hägg och rönn är vanliga.

I fältskiktet dominerar på något torrare mark vitsippa, liljekonvalj, ekorrbär, skogs- och ängskovall, harsyra och lundgröe. På frisk till fuktigare mark dominerar vitsippa, gulsippa, kirskål, skogsbingel, ormbär, storrams och svalört.

Skogsknipprot, vanlig och grönvit nattviol, tvåblad och Sankt Pers nycklar är alla vanliga om ej jämnt spridda. I området förekommer även tandrot, blåsippa, gulplister, vätteros, hässlebrodd, kransrams, lungört, buskstjärnblomma och aklejruta.

Lindmalmätare, (*Eupithecia egenaria*), är en mätare som lever i ädellövskogar med inslag av lind. Larven lever på blommor och frukter av lind. Fjärilen flyger i maj - juni. Arten har påträffats i omgivningarna till reservatet och kan tänkas förekomma inom skötselområdet. En mindre markväg leder genom skötselområdet. I områdets västra del finns en låst grind med en sidopassage.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus:

Ca 10 ha naturskogsliknande ek-avenbokskog av buskstjärnblommatyp.

Skötselmål och åtgärder:

Ädellövskogen skall tillåtas utvecklas mot en naturskogsliknande ädellövskog. Döda träd får ej avlägsnas från området. Enstaka träd samt buskvegetation kring större träd får dock avlägsnas i syfte att skapa solbelysta stammar. Området skall detaljinventeras med särskild vikt på fjärilar och vedlevande insekter.

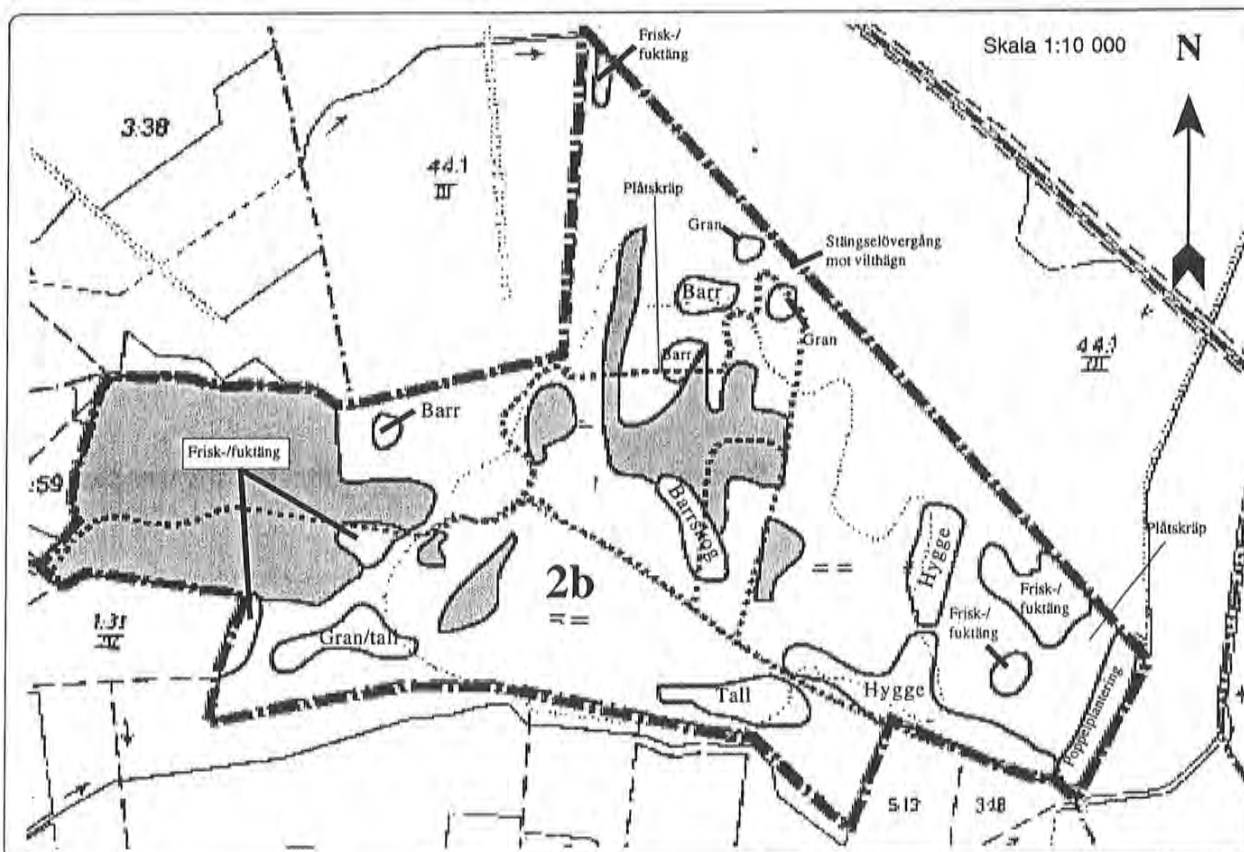
Stigen skall märkas ut med färgmarkeringar.

Stig, grind och grindpassage kontrolleras årligen och underhålls vid behov.

Planeringsområde 2b, Lövsumpskog (ca 47,0 ha)

Beskrivning:

Området domineras av björkkog (delvis sumpartad) med inslag av bland annat al, ask, asp, gran och tall. Trädslagsvariationen hänger samman med den tidigare markanvändningen där torvtäkt och dikning skapat en mosaik av torrare och fuktigare stråk. I området finns en hel del uppslag av björk,

ask, asp, hägg och lönn med inslag av benved och en. I fältskiktet dominerar strätta, tuvtåtel, blååtel och vass på fuktigare delar. Intressant är att notera det stora inslaget av småvänderot. I de något torrare partierna dominerar liljekonvalj, humleblomster, ekorrbär, bergslok, skogsbingel och stenbär med inslag av bland annat kransrams, hallon och aklejruta. I fältskiktet förekommer även orkidéarter som tvåblad, grönvit nattviol, jungfru Marie nycklar, skogsknipprot och Sankt Pers nycklar.

Klibbalskog (9080 * Lövsumpskog av fennoskandisk typ) växer på fuktiga, näringsrika, finkorniga sediment eller på torv. Det är en örtrik skogstyp som har utvecklats på gamla betes- och slåttermarker. I trädskiktet dominerar klibbal men inslaget av ask och björk är stort. Buskskiktet domineras av brakved, hägg och rönn med inslag av benved. I fältskiktet dominerar på fuktig mark kabbleka, brunstarr, jättestarr, kärrfibbla, aklejruta och kärrviol. I övrigt förekommer arter som kärrfräken, bäckbräsmå, rankstarr, skärmstarr, kransrams och besksöta. På något friskare mark växer också grenrör, mellanhäxört, hampflockel, humle, springkorn, stinksyska och olvon.

Här och var finns gläntor med friskängsvegetation. Dessa utgör reellt små och avgränsade partier på, i jämförelse med den övriga delen av området, torr och näringsfattig mark. Ängarnas ursprung är svårt att avgöra och marken är nu stadd i igenväxning. Grupper av en, hagtorn, nypon och getapel är vanliga inslag på ängarna medan större träd av ask, asp, apel, björk och hägg växer i kanterna. Fältskiktet domineras av vårbrodd, liten blåklocka, rödklint, liljekonvalj, fyrkantig johannesört, vitmåra och femfingerört.

Fuktängsvegetation förekommer på nedlagd betes- och åkermark i området. Den finns på relativt fuktig och näringsrik mark och har i det närmaste karaktären av "högrötsäng". På ängarna finns enstaka träd samt grupper och ridåer av sälarter, hägg, björk, benved, getapel och hagtorn. I fältskiktet dominerar kirskaål, knylhavre, åkertistel, kåltistel, brunstarr, rödklint, prästkrage, älgört, stormåra och vass.

Skogen kantas i norr och söder av diken som avvattnar området. I och omkring dessa har en rik och frodig vegetation utvecklats. Träd- och buskskikt består av knäckepeil, jolster och bindvide. Fältskiktet består av bäckmärke, vattenmärke, kåltistel, rosendunört, hampflockel, mannagräs, veketåg, vattenmynta, sumpförgätmigej, skogssäv, flenört, bredkaveldun, vattenveronika och bäckveronika.

I områdets östligaste del finns en poppelplantering på gammal åkermark. På flera ställen finns hyggen efter gamla barrskogsplanteringar. Hyggena och poppelplanteringen har lämnats att utvecklas fritt.

Strecktecknat aftonfly, *Acronicta strigosa*, (hotkategori NT, missgynnad) är ett nattfly som är känt från två lokaler i Skåne. Arten är bofast på Åraslövs mosse och lever i fuktig skogsmark. Larven lever i gläntor på slån och hagtorn och flyger i juni - juli. Arten är känslig för stark utglesning av lövskog samt röjning av slån och hagtorn.

Flera stigar går genom skötselområdet. Stigarna är ej markerade. Spänger finns där stigarna passerar fuktiga partier.

En del plåtskräp finns här och var inom skötselområdet.

Kvalitetsmål och gynnsam bevarandestatus:

Ca 47 ha dominerad av (9080) * Lövsumpskog av fennoskandisk typ.

Skötsel mål och åtgärder:

Skogen skall vara sumpartad och naturskogsliknande. Det är av stor vikt att brynvegetation finns i övergångar mellan skog och öppen mark av hänsyn till områdets fjärilsfauna. Aktiva åtgärder i syfte att bibehålla och utveckla skogsbryn ska utföras vid behov (som framgår efter inventering av områdets fjärilsfauna). Stigarna i området skall markeras. Stigar kontrolleras årligen och underhålls genom röjning vid behov. Vid fuktängen intill område 2a sätts ett bord med bänkar upp. Ytan hålls öppen genom årlig slåtter. Uppsättning av informationsskylt intill vägen i områdets östligaste spets.

Områdets flora och fauna skall detaljinventeras med särskild vikt på mossor, svamp, fjärilar och vedlevande insekter.

4.3 Hävd av övrig mark

Planeringsområde 3, Parkeringsplats (ca 0,3 ha)

Beskrivning

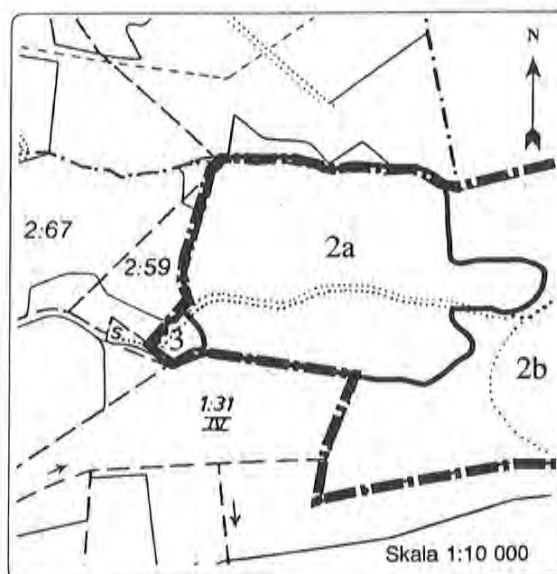
Öppen skogsglänta som används som parkeringsplats.

Kvalitesmål och gynnsam bevarandestaus

Öppen skogsglänta som kan användas som parkeringsplats.

Skötsel mål och åtgärder

Parkeringsplatsen hålls öppen genom regelbundna röjningar av buskskiktet. En informationsskylt om reservatet sättes upp på lämplig plats inom skötselområdet.

5 SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Åtgärd	När	Planområde	Vem	Prioritet	Finansiering
Slåtter	Minst vart 5:e år	1	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Slåtter	Årligen	2b	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Anl av bord och bänk	2002	2b	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Restaurering vasskärr	Engångs	1	Länsstyrelsen	2	Vårdanslag
Underhållsröjning	Vid behov	Alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Gränsutmärkning och skyltning	Årligen	Alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Underhåll stigar spänger m m	Årligen	Alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Biologisk dokumentation	Engångs	1 och 2			
Uppföljning skötsel mål	Årligen	Alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag
Uppföljning kvalitetsmål		Alla	Länsstyrelsen	1	Vårdanslag

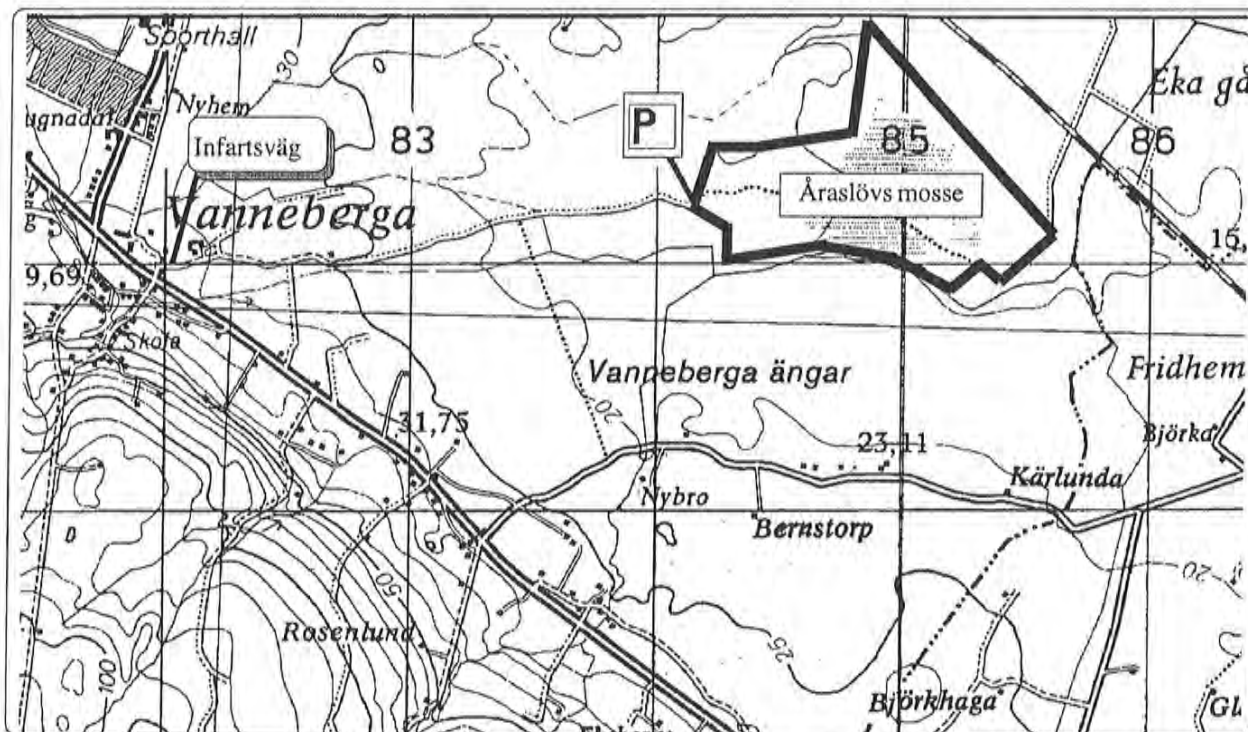

6 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

6.1 Övergripande mål

Naturreseptatet skall kunna utnyttjas av allmänheten utan anläggningar för friluftslivet. Området är ett viktigt strövmråde för allmänhetens och skall hållas lättillgängligt genom ett stigsystem.

6.2 Riktlinjer och åtgärder

6.2.1 Tillgänglighet

Området är tillgängligt via en mindre väg från Vanneberga som ansluter vid väg 21 i riktning österut till en parkeringsplats i reservatet. Vid vägens anslutning till väg 21 finns vägs skyltning med reservatets namn. Behov av ytterligare anordningar anses ej föreligga.

6.2.2 Anordningar för friluftslivet

Stigar finns i reservatet. Befintliga stigar markeras med lämplig färg (ej orange färg som används inom Skåneleden). Stigar, stigmarkeringar, spänger och vägvisare kontrolleras årligen och underhålls vid behov. Sanitära anordningar och soptunnor saknas. Behov av sanitära anordningar och soptunnor föreligger ej.

6.2.3 Information

En enkel informationsskylt sättes upp vid parkeringsplatsen, vid reservatsgränsen intill vägen vid reservatets östligaste del samt vid rastplatsen i område 2b. Skyltar underhålls vid behov.

6.2.4 Utmärkning av naturreservatets gräns

Utmärkningen är delvis utförd enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Översyn av gränsutmärkningen skall göras omgående. Därefter kontrolleras utmärkningen årligen och kompletteras vid behov.

7 UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ÖVERVAKNING AV NATURVÄRDEN

Övervakning av naturvärden

Riktlinjer och åtgärder

Naturvärdena i reservatet ska följas upp genom regelbunden övervakning av särskilt utvalda nyckelarter och biotoper. Länsstyrelsen skall upprätta ett särskilt kontrollprogram för övervakning av områdets miljötillstånd mot bakgrund av att reservatet är utpekad av regeringen som SCI-kandidat till EU:s nätverk Natura 2000 i enlighet med EU:s habitatdirektiv. Vegetationens utveckling övervakas i fasta provtytor fördelade över hela reservatet enligt metod som anvisas av naturvårdsförvaltaren.

Uppföljning och utvärdering av skötsel av reservatet

Riktlinjer och åtgärder

Uppföljning ska ske enligt följande:

1. Årlig skötseldokumentation
2. Årlig uppföljning av skötselmål
3. Uppföljning av kvalitetsmål vart femte år.

Länsstyrelsen skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange:

- skötselområde
- utförd åtgärd inom respektive skötselområde
- år och månad för åtgärdens utförande
- kostnader, finansiering (vårdanslaget etc), intäkter
- ev notering om åtgärdens effekt eller om annat av intresse inom naturreservatet, t.ex slitage och andra störningar p g a friluftslivet.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid revideringar av skötselplanen.

Uppföljning av skötselmål

Skötselmål följs upp årligen. I slåttermarkerna skall slåtter följas upp regelbundet och ge resultatet godkänt eller icke godkänt. I träd- och buskskikt skall röjning följas upp som utfört (=godkänt) respektive icke utfört (=underkänt). Naturvårdsförvaltaren svarar för uppföljning av skötselmål.

Uppföljning av kvalitetsmål

Kvalitetsmålen för respektive markslag skall följas upp vart femte år i enlighet med anvisningar från naturvårdsförvaltaren

8 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer för hävden. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall ses över om uppföljning av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

9 FINANSIERING AV FÖRVALTNINGEN

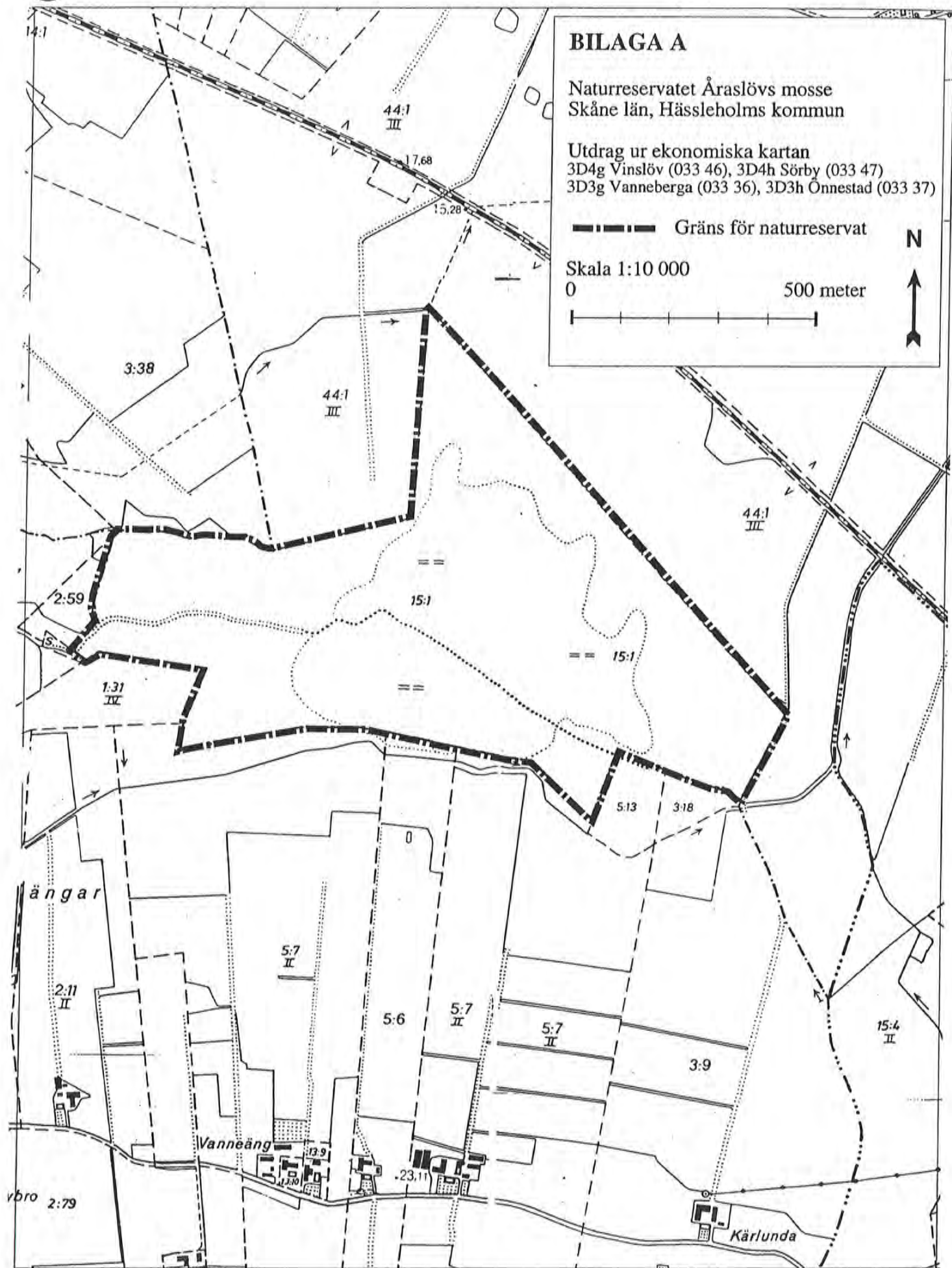
9.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren gör en ekonomisk utredning avseende kostnader och intäkter för förvaltningen.

9.2 Finansiering av förvaltningen

Förvaltaren svarar för kostnader för:

- upprättande och revidering av skötselplan
- utplacering av fasta provytor för dokumentation av växt- och djurliv
- regelbunden övervakning av florans och faunans utveckling inom reservatet
- uppföljning och dokumentation av skötselåtgärder i reservatet
- slätter
- anläggning och underhåll av stigar, spänger, stigmarkeringar och vägvisningsskyltar i reservatet
- underhåll av parkeringsplats
- utmärkning och underhåll av reservatets gränsutmärkning
- tillverkning och underhåll av informationsskylt
- produktion av enkel informationsfolder om reservatet
- tillsyn
- övriga åtgärder i enlighet med av länsstyrelsen fastställd skötselplan

BILAGA B MARKANVÄNDNINGSKARTA

Naturreseptatet Åraslövs mosse
Skåne län
Hässleholms kommun

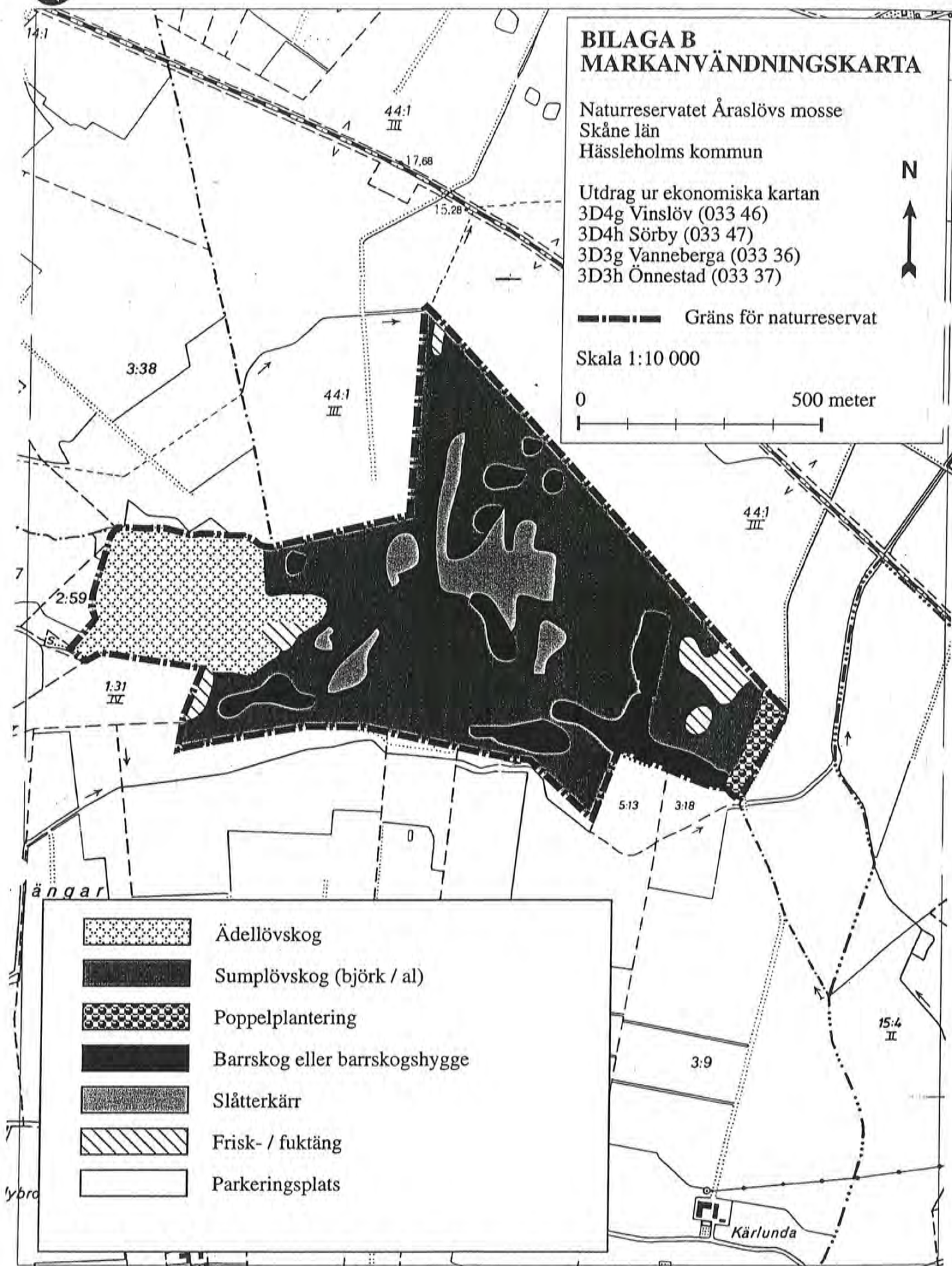
Utdrag ur ekonomiska kartan
3D4g Vinslöv (033 46)
3D4h Sörby (033 47)
3D3g Vanneberga (033 36)
3D3h Önnestad (033 37)

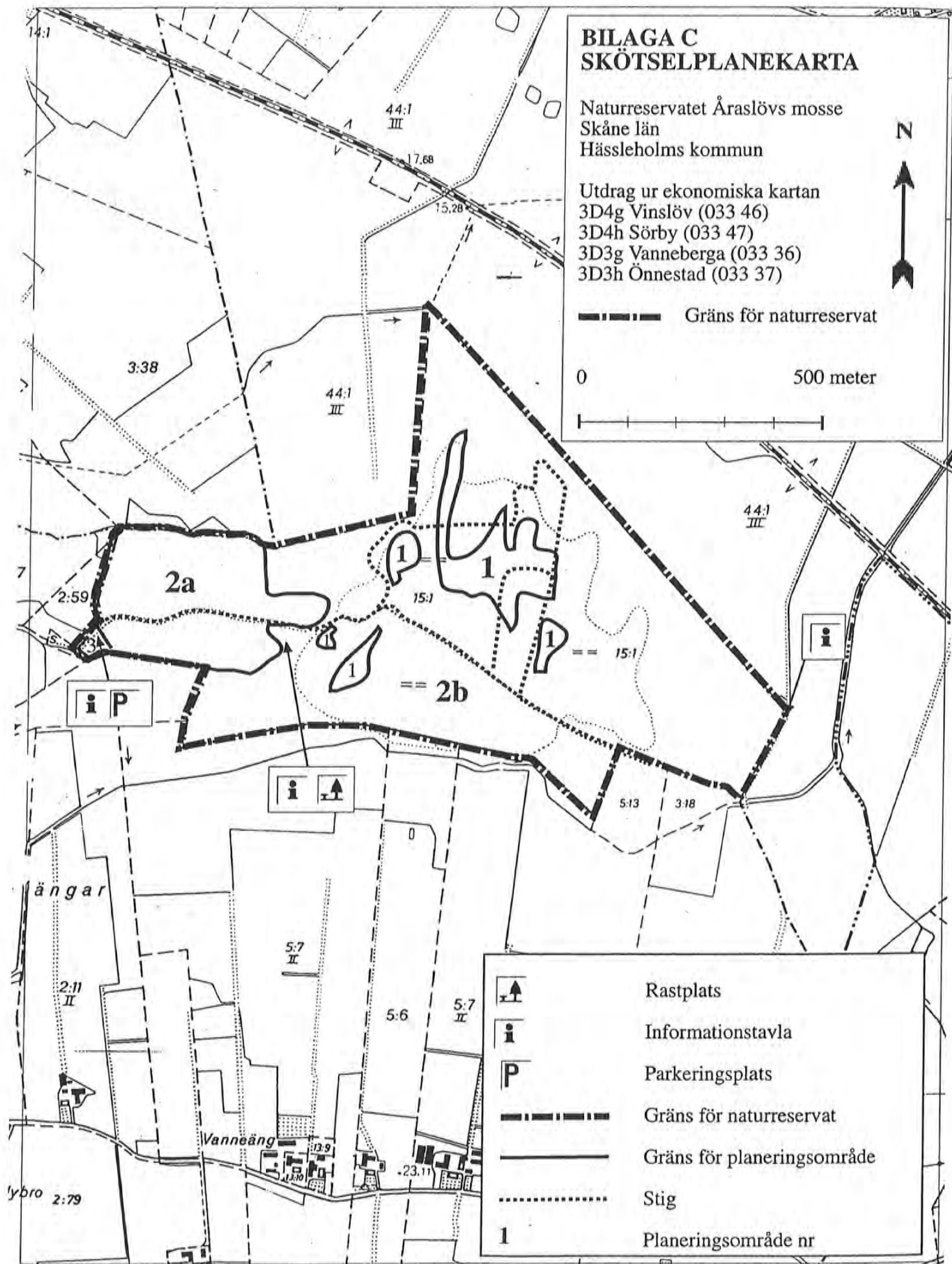
— — — — — Gräns för naturreseptat

Skala 1:10 000

0 500 meter

N

ARTLISTOR

Planeringsområde 1 (slätter- och vasskärr)

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Backlök	Allium oleraceum
Benved	Euonymus europaeus
Bergmynta	Satureja vulgaris
Bergslök	Melica nutans
Bindvide	Salix aurita
Blekstarr	Carex pallescens
Blodnycklar	Dactylorhiza incarnata ssp. cruenta
Blodrot	Potentilla erecta
Blåttåtel	Molinia caerulea
Borsttistel	Cirsium helenioides
Brakved	Frangula alnus
Bredkaveldun	Typha latifolia
Bunkestarr	Carex elata ssp. elata
Darrgräs	Briza media
Dvärgblåddra	Utricularia minor
En	Juniperus communis ssp. communis
Flaskstarr	Carex rostrata
Flendört	Scrophularia nodosa
Flugblomster	Ophrys insectifera
Fyrkantig johannesört	Hypericum maculatum
Glasbjörk	Betula pubescens ssp. pubescens
Gran	Picea abies ssp. abies
Gråvide	Salix cinerea
Gräsull	Eriophorum latifolium
Gäddnate	Potamogeton nutans
Harstarr	Carex leporina
Hirsstarr	Carex panicea
Hundstarr	Carex nigra
Jolster	Salix pentandra
Jungfru Marie nycklar	Dactylorhiza maculata ssp. maculata
Jungfrulin	Polygala vulgaris
Kabbleka	Caltha palustris
Kläsefibbla	Crepis praemorsa
Klockjung	Erica tetralix
Knapptåg	Juncus conglomeratus
Knagglestarr	Carex flava
Knylhavre	Arrhenatherum elatius
Kovetefjäril	Melitaea diamina
Krypven	Agrostis stolonifera
Krypvide	Salix repens
Kråkbär	Empetrum nigrum
Kråkklöver	Potentilla palustris
Kåltistel	Cirsium oleraceum
Kärrfibbla	Crepis paludosa
Kärrfräken	Equisetum palustre
Kärrknipprot	Epipactis palustris
Kärrsilja	Peucedanum palustre
Kärrspira	Pedicularis palustris ssp. palustris
Kärrsälting	Triglochin palustre
Kärrtistel	Cirsium palustre
Kärrull	Eriophorum gracile
Loppstarr	Carex pulcaris
Läkevänderot	Valeriana officinalis
Majnycklar	Dactylorhiza majalis
Majviva	Primula farinosa
Nålsstarr	Carex dioica
Nåbbstarr	Carex lepidocarpa
Plattstarr	Carex disticha
Raklösa	Bromus erectus
Rosmarinvide	Salix repens ssp. rosmarinifolia
Rundsläshår	Juncus articulatus
Ryltåg	Centaurea jacea
Rödsklint	Equisetum fluviatile
Sjöfräken	Dactylorhiza maculata ssp. fuchsii
Skogsnycklar	Carex flacca
Slankstarr	Parnassia palustris
Slätterblomma	Valeriana dioica
Småvänderot	Trollius europaeus
Smörbollar	Scirpus hudsonianus
Snip / Ullsäv	Leontodon hispidus
Sommarfibbla	Rubus saxatilis
Stenbär	Carex echinata
Stjärnstarr	Angelica sylvestris
Strätta	Utricularia stygia
Sumpblåddra	Galium uliginosum
Sumpmåra	Eleocharis quinqueflora
Tagelsäv	Pinus sylvestris
Tall	Juncus alpinus ssp. alpinus
Torvtåg	Vaccinium oxycoccos
Tranbär	Carex diandra
Trindstarr	Pinguicula vulgaris
Tittört	Phragmites australis
Vass	Menyanthes trifoliata
Vattenklöver	Galium palustre ssp. palustre
Vattenmåra	Dactylorhiza incarnata ssp. ochroleuca
Vaxnycklar	Linum catharticum
Vildlin	Carex paniculata
Vippstarr	Pyrola rotundifolia ssp. rotundifolia
Vitpyrola	Betula pendula
Vårbjörk	Valeriana sp.
Vänderot	

Älgräs
Ängsbrämma
Ängsnycklar
Ängsstarr
Ängsull
Ängsvädd
Ärtstarr

Filipendula ulmaria
Cardamine pratensis ssp. pratensis
Dactylorhiza incarnata ssp. incarnata
Carex hostiana var. hostiana
Eriophorum angustifolium ssp. angustifolium
Succisa pratensis
Carex viridula

Planeringsområde 2a (ädellövskog)

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Aklejruta	Thalictrum aquilegifolium
Ask	Fraxinus excelsior
Asp	Populus tremula f. tremula
Avenbok	Carpinus betulus
Bergslök	Melica nutans
Blåsippa	Hepatica nobilis
Brakved	Frangula alnus
Buskstjärnblomma	Stellaria holostea
Ek	Quercus robur
Ekorrbär	Majanthemum bifolium
En	Juniperus communis ssp. communis
Gråstarr	Carex canescens
Grönvit nattviol	Platanthera chlorantha
Gullviva	Primula veris
Gulplister	Lamium galeobdolon
Gulsippa	Anemone ranunculoides
Harsyra	Oxalis acetosella
Hassel	Corylus avellana
Hundlöka	Anthriscus sylvestris
Hägg	Prunus padus ssp. padus
Hässelbrodd	Milium effusum
Jätterams	Polygonatum multiflorum * odoratum
Kirskål	Aegopodium podagraria
Klibbal	Alnus glutinosa
Kransrams	Polygonatum verticillatum
Kürtistel	Cirsium palustre
Liljekonvalj	Convallaria majalis
Lind	Tilia cordata
Liten blåklöcka	Campanula rotundifolia
Luddlösa	Bromus hordeaceus
Luddtåtel	Holcus lanatus
Lundelm	Elymus caninus
Lundgrö	Poa nemoralis
Lundstarr	Carex montana
Lungört	Pulmonaria obscura
Morgonsjärna	Ornithogalum angustifolium
Nattviol	Platanthera bifolia ssp. bifolia
Ormbär	Paris quadrifolia
Raklösa	Bromus erectus
Rödsklint	Centaurea jacea
Rönn	Sorbus aucuparia ssp. aucuparia
Sankt Pers nycklar	Orchis mascula
Skogsbingel	Mercurialis perennis
Skogsknipprot	Epipactis helleborine var. helleborine
Skogskovall	Melampyrum sylvaticum
Skogsnattviol	Platanthera bifolia ssp. laiflora
Skogsnycklar	Dactylorhiza maculata ssp. fuchsii
Skogsäv	Scirpus sylvaticus
Smörbollar	Trollius europaeus
Stenbär	Rubus saxatilis
Storrams	Polygonatum multiflorum
Svalört	Ranunculus ficaria ssp. bulbifera
Svinrot	Scorzonera humilis
Tandrot	Cardamine bulbifera
Tvåblad	Listera ovata
Underviol	Viola mirabilis
Vippstarr	Carex paniculata
Vitgrö	Poa annua
Vitsippa	Anemone nemorosa
Vårfryle	Luzula pilosa
Vårbjörk	Betula pendula
Vårärt	Lathyrus vernus
Väddskint	Centaurea scabiosa
Vätteros	Lathraea squamaria
Ängsgrö	Poa pratensis ssp. pratensis
Ängskovall	Melampyrum pratense
Ärenpris	Veronica officinalis

ARTLISTOR forts.

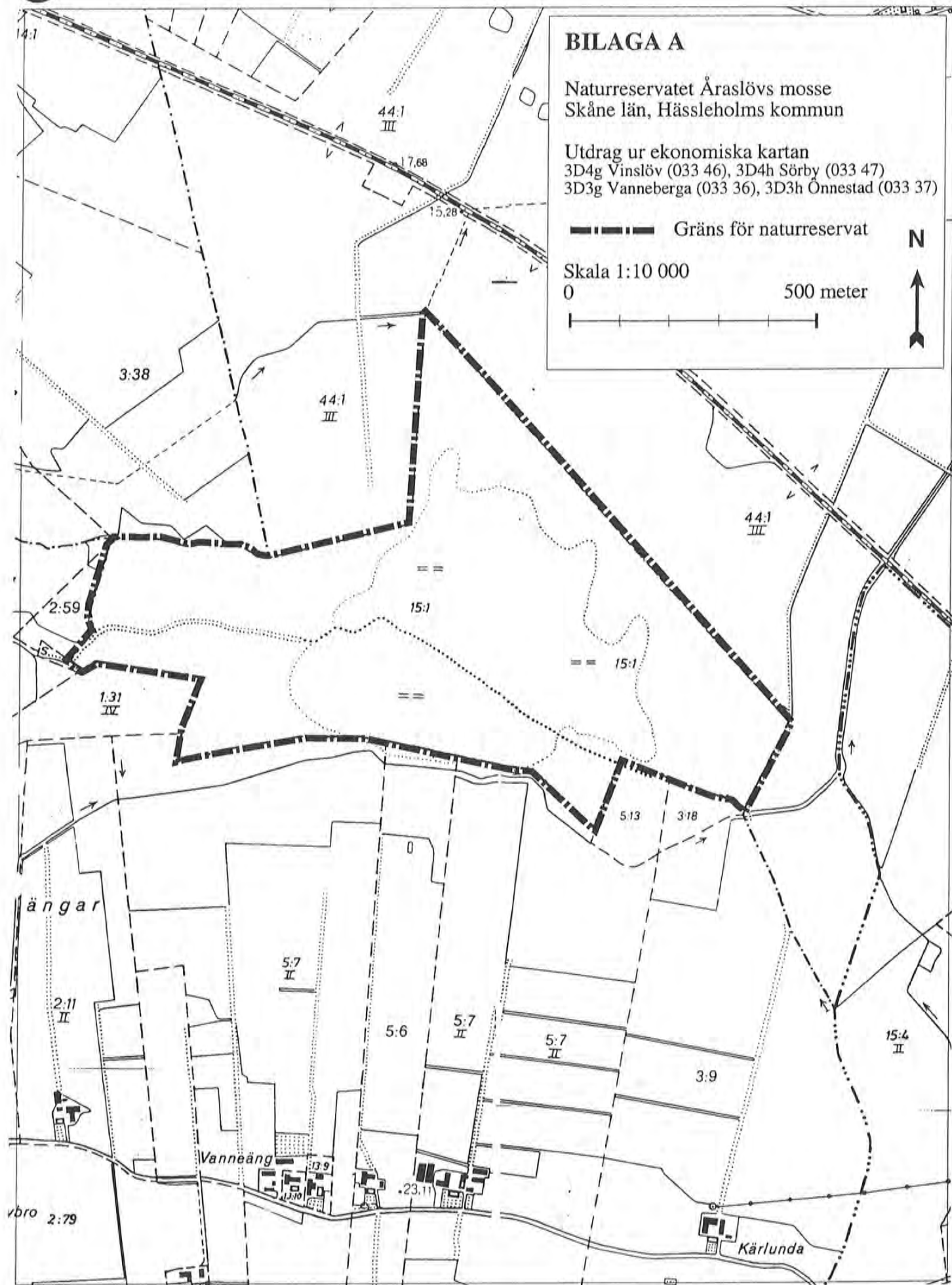
Planeringsområde 2b (lövsumpskog)

Svenskt namn Vetenskapligt namn

Aklejruta	Thalictrum aquilegifolium
Apel	Malus domestica
Ask	Fraxinus excelsior
Äsp	Populus tremula f. tremula
Benved	Euponymus europaeus
Bergslök	Melica nutans
Besksöta	Solanum dulcamara
Bindvide	Salix aurita
Blåsuga	Ajuga pyramidalis
Blåttåtel	Molinia caerulea
Brakved	Frangula alnus
Bredkaveldun	Typha latifolia
Brunstarr	Carex acutiformis
Brunört	Prunella vulgaris
Bückbräsmå	Cardamine amara
Bückmärke	Berula erecta
Bückveronika	Veronica beccabunga
Ekorrbär	Majanthemum bifolium
En	Juniperus communis ssp. communis
Femfingerört	Potentilla argentea ssp. argentea
Flenört	Scrophularia nodosa
Fyrkantig johannesört	Hypericum maculatum
Getapel	Rhamnus cathartica
Glasbjörk	Betula pubescens ssp. pubescens
Grenrör	Calamagrostis canescens
Hagtorn	Crataegus sp.
Hallon	Rubus idaeus
Hampflockel	Eupatorium cannabinum
Humle	Humulus lupulus
Humleblomster	Geum rivale
Hugg	Prunus padus ssp. padus
Jolster	Salix pentandra
Jättestarr	Carex riparia
Kabbleka	Caltha palustris
Kirskål	Aegopodium podagraria
Klibbal	Alnus glutinosa
Knylhavre	Arrhenatherum elatius
Knäckepil	Salix fragilis
Kransrams	Polygonatum verticillatum
Kåltistel	Cirsium oleraceum
Kürrfräken	Equisetum palustre

Svenskt namn Vetenskapligt namn

Kürrfibbla	Crepis paludosa
Kürrviol	Viola palustris
Liljekonvalj	Convallaria majalis
Liten blåklöcka	Campanula rotundifolia
Lundtrav	Arabis hirsuta
Lönn	Acer platanoides
Mannagräs	Glyceria fluitans
Mellanhäxört	Circaea * intermedia
Mossviol	Viola epipsila
Nyponros	Rosa dumalis
Olvon	Viburnum opulus
Priätkrage	Leucanthemum vulgare
Rankstarr	Carex elongata
Rosendunört	Epilobium hirsutum
Rödclint	Centaurea jacea
Rönn	Sorbus aucuparia ssp. aucuparia
Sankt Pers nycklar	Orechis mascula
Skogsbingel	Mercurialis perennis
Skogsknipprot	Epipactis helleborine var. helleborine
Skogssäv	Scirpus sylvaticus
Skärmstarr	Carex remota
Småvänderot	Valeriana dioica
Springkorn	Impatiens noli-tangere
Stenbär	Rubus saxatilis
Stinksyska	Stachys sylvatica
Stormåra	Galium album
Sträta	Angelica sylvestris
Sumpförgätmigej	Myosotis laxa ssp. caespitosa
Tall	Pinus sylvestris
Tuvtåtel	Deschampsia caespitosa
Vass	Phragmites australis
Vattenmynta	Mentha aquatica var. aquatica
Vattenmärke	Sium latifolium
Vattenveronika	Veronica anagallis-aquatica
Veketåg	Juncus effusus
Videarter	Salix sp.
Videört	Lysimachia vulgaris
Vitmåra	Galium boreale
Vårbrodd	Anthoxanthum odoratum ssp. odoratum
Åkertistel	Cirsium arvense
Älggräs	Filipendula ulmaria

BILAGA B MARKANVÄNDNINGSKARTA

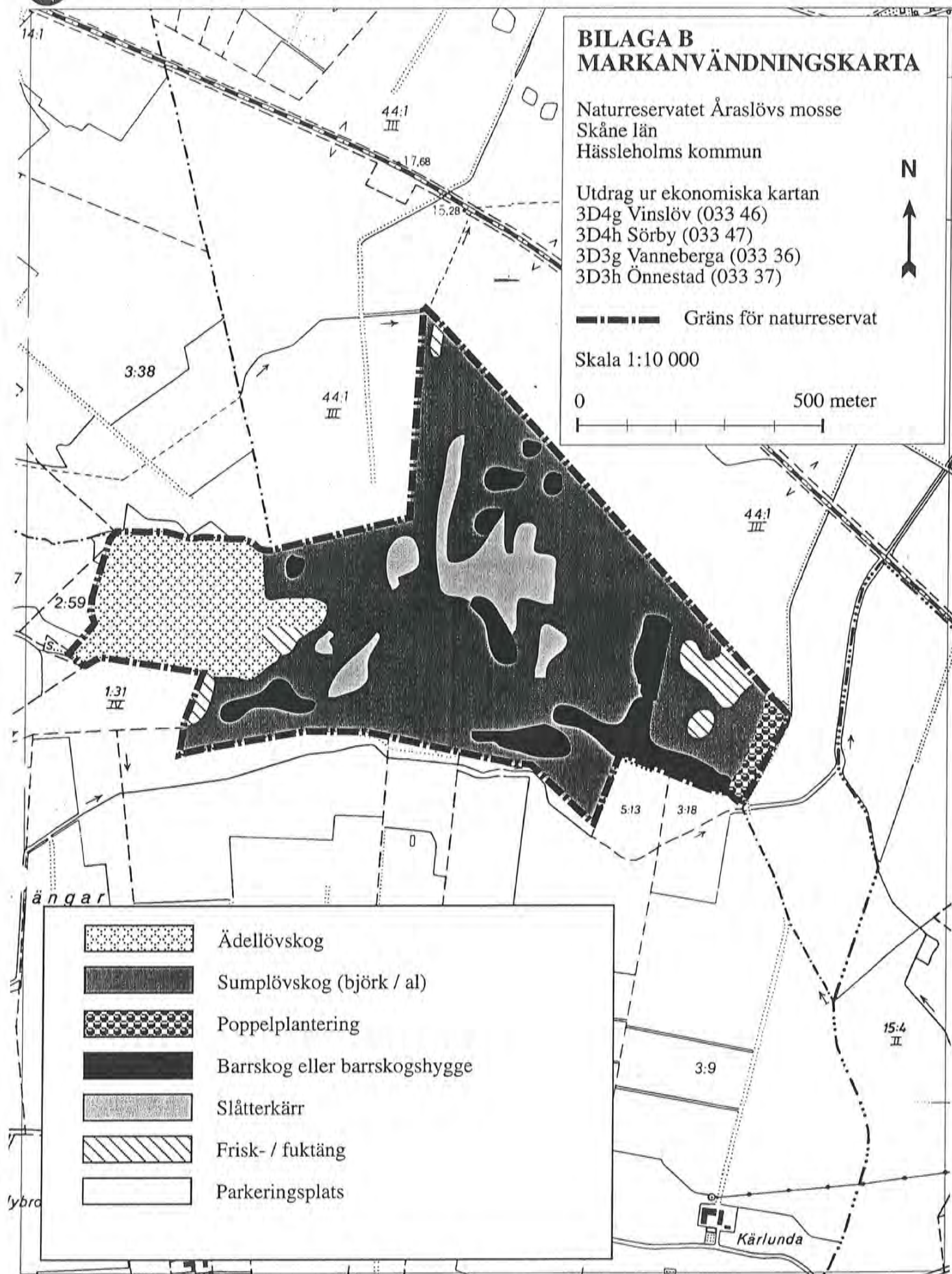
Naturreservatet Åraslövs mosse
Skåne län
Hässleholms kommun

Utdrag ur ekonomiska kartan
3D4g Vinslöv (033 46)
3D4h Sörby (033 47)
3D3g Vanneberga (033 36)
3D3h Önnestad (033 37)

— — — — — Gräns för naturreservat

Skala 1:10 000

0 500 meter

BILAGA C SKÖTSELPLANEKARTA

Naturreservatet Årslövs mosse
Skåne län
Hässleholms kommun

Utdrag ur ekonomiska kartan
3D4g Vinslöv (033 46)
3D4h Sörby (033 47)
3D3g Vanneberga (033 36)
3D3h Önnestad (033 37)

Gräns för naturreservat

0 500 meter

